

Львівська міська рада

РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо перевірки/обстеження об'єктів будівництва
на дотримання вимог доступності для маломобільних груп
населення**

м.Львів 2017р.

Ярослав Грибальський

Координатор програми Національної Асамблеї осіб з інвалідністю України
«Безбар'єрна Україна»

Позаштатний радник Львівського міського голови

ВСТУП

Ці рекомендації розроблені Всеукраїнською громадською організацією осіб з інвалідністю «Група Активної Реабілітації» та Всеукраїнським громадським об'єднанням «Національна Асамблея осіб з інвалідністю України» спільно з Управлінням методології і контролю планових перевірок Державної архітектурно-будівельної інспекції України. Рекомендації отримали схвалення Громадською радою при Державній архітектурно-будівельній інспекції України.

Відповідно до Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (ст.9), *Держави учасниці вживають належних заходів для забезпечення особам з інвалідністю доступ нарівні з іншими до фізичного оточення. Ці заходи, які включають виявлення й усунення перепон і бар'єрів, що перешкоджають доступності.*

Відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» Стаття 27. *Планування і забудова населених пунктів, формування мікрорайонів, проектування, будівництво і реконструкція об'єктів фізичного оточення без пристосування для використання особами з інвалідністю не допускаються. Зазначена діяльність здійснюється з урахуванням думки громадських організацій інвалідів.*

Нажаль, як в Україні в цілому, так і у м.Львові зокрема спостерігаємо, як новозбудовані об'єкти житлового та громадського призначення є бар'єрними і недоступними для осіб з інвалідністю.

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 2011 року, запровадивши декларативний принцип, впровадження об'єктів в експлуатацію I-III категорії складності фактично позбавив контролю за станом доступності на новозбудованих об'єктах. Однак, внесення змін і доповнень до цього Закону, де "III-V категорії складності" тепер трактуються як "клас наслідків (відповідальності) і належать до об'єктів з середніми (CC2) та значними наслідками (CC3)". Відповідно, і змінено порядок прийняття таких об'єктів в експлуатацію, зокрема на підставі акта готовності об'єкта.

Також Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності» міняє ситуацію і тепер є законодавчі підстави контролювати і моніторити щодо доступності не лише новобудови, але і давно збудовані об'єкти, які є на балансі різноманітних установ, організацій, закладів тощо.

Підставою для проведення обстеження об'єкту щодо його доступності для мало мобільних груп населення є Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»:

Стаття 39. Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів:

2. Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, здійснюється на підставі акта готовності об'єкта до експлуатації шляхом видачі органами державного архітектурно-будівельного контролю сертифіката у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Отже, при підготовці до видачі акту готовності необхідно здійснити обстеження об'єкту щодо його відповідності вимогам доступності для маломобільних груп населення, зокрема ДБН В.2.2-17:2006. При цьому пропонується керуватися Рекомендаціями для проведення обстеження, прийнятих Рішенням міськвиконкому.

Роль громади і громадських організацій недопущення до прийняття в експлуатацію недоступних об'єктів шляхом участі у проведенні моніторингу і обстежень закінчених будівництвом чи реконструкцією об'єктів передбачена в Ст. 41. Державний архітектурно-будівельний контроль та нагляд.

4-1) проводити перевірку відповідності будівельних матеріалів, виробів і конструкцій, що використовуються під час будівництва об'єктів, вимогам державних стандартів, норм і правил згідно із законодавством;

б) залучати до проведення перевірок представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, експертних та громадських організацій (за погодженням з їх керівниками), фахівців галузевих науково-дослідних та науково-технічних організацій;

Застосування цих рекомендацій відповідатиме вимогам часу, зокрема виконання ст. 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, заключним зауваженням та рекомендаціям Комітету ООН стосовно первинного звіту, постановам Кабінету Міністрів України на виконання Указів Президента України щодо дотримання прав осіб з інвалідністю на безперешкодний доступ.

Окрім того, Рекомендації будуть добрим інструментом для органу державного архітектурно-будівельного контролю та громадських організацій при виконанні Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»,

Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності та вдосконалення державного регулювання у сфері містобудівної діяльності», Кодексу України «Про адміністративні правопорушення». Цими рекомендаціями також можуть користуватися громадські організації при проведенні моніторингу щодо доступності.

Сприятиме:

- створенню у м.Львові єдиної системи оцінки доступності споруд/приміщень;
- ефективному контролю при прийнятті об'єктів житлового та громадського призначення в експлуатацію щодо їх архітектурної доступності для маломобільних груп населення (далі – МГН);
- забезпеченню принципів доступності, які гарантовані ст. 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю.

Рекомендації для проведення обстеження об'єктів будівництва житлового та громадського призначення на дотримання вимог доступності для маломобільних груп населення

Для перевірки доступності будинків та споруд житлового і громадського призначення для маломобільних груп населення рекомендується використовувати відповідний Перелік вимог (Додаток №1).

Пропонований Перелік вимог базується на вимогах ДБН В.2.2-17:2006 «Доступність будинків та споруд для маломобільних груп населення»:

- кожна вимога пронумерована відповідно до своєї позиції у названому ДБН і розміщена в таблиці в окремому рядку;
- біля вимоги для наглядності розміщено рисунок, відповідно до вимог ДБН;
- у колонці «Примітки» вносяться записи вимірів та зауважень, що здійснюються під час перевірки.
-

Послідовність проведення перевірки об'єкту громадського призначення щодо його доступності для МГН відповідає положенням ДБН:

I. Прилегла до території об'єкту – Розділ 5 «Вимоги до земельних ділянок»

- загальна частина – чи в проекті передбачені умови безперешкодного пересування («Так» чи «Ні»)
 - пішохідні шляхи і тротуари, їх ширина, висота бордюрів
 - сходи на відкритих просторах
 - розміщення пристроїв та обладнання, що розташовані на прилеглій території
 - місця паркування автотранспорту

II. Вимоги до будівель і споруд (розділ 6 у ДБН)

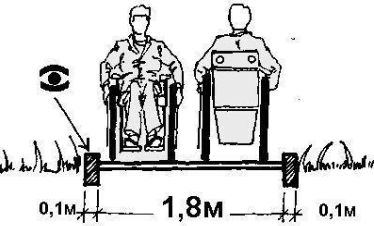
- 6.1 входи і шляхи руху до будинків і споруд
- коридори, проходи в приміщенні
 - конструктивні елементи всередині будинків
 - двері (ширина), пороги (висота) тощо
- 6.2. сходи і пандуси
- 6.3. ліфти і підйомники
- 6.4. шляхи евакуації
- 6.5. внутрішнє обладнання
- 6.6. санітарно-гігієнічні приміщення

III. Особливі вимоги до середовища життєдіяльності МГН (розділ 7 у ДБН)

- 7.1. Житлові будинки і приміщення
- 7.2. Зони обслуговування відвідувачів у громадських будинках
- інтер'єри
 - зали
 - робочі місця

В залежності від того, який об'єкт підлягає перевірці (житловий будинок, лікарня чи школа, торгово-розважальний заклад тощо) в Переліку вимог беруться до уваги ті, чи інші положення ДБН.

Приклад заповнення Переліку вимог:

№ п. ДБН	Вимоги нормативного документа	Рисунок відповідно до ДБН	Додаткові запитання, виявлені розміри, примітки	Вимоги ДБН виконано?	
				Так	Ні
5.	Загальні вимоги до земельних ділянок (відповідає розділові ДБН В.2.2-17:2006)				
5.3	Ширина шляху руху на ділянці при зустрічному русі інвалідів на кріслах-колясках повинна бути не менше 1,8 м з урахуванням габаритних розмірів		1,65		Ні

№ п. ДБН	Вимоги нормативного документа	Рисунок відповідно до ДБН	Додаткові запитання, виявлені розміри, примітки	Вимоги ДБН виконано?	
				Так	Ні
	крісел-колясок відповідно до чинних нормативних документів.				

Після заповнення оцінювальної таблиці Переліку вимог, стає очевидним – чи порушені норми ДБН. Якщо порушені, то зокрема, який пункт вимоги ДБН.

Таким чином, **при оформленні Інспекцією ДАБК «Акту перевірки дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів» у відповідному розділі Акту «За результатом перевірки встановлено» переписується види порушень з Переліку вимог із посиланням на конкретну норму ДБН.**

Також, у разі виявлених правопорушень у сфері містобудівної діяльності, при складанні «Припису про усунення вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил» у ньому, в розділі «Вимоги» також переписуються зафіксовані у Переліку вимог види цих порушень з посиланням на конкретну норму ДБН.

Це саме стосується і **при складанні «Протоколу про адміністративне правопорушення» та «Протоколу про правопорушення у сфері містобудівної діяльності».** В цих документах, в розділі «Виявлено порушення» також переписуються зафіксовані у Переліку вимог стан дотримання вимог будівельних норм щодо безперешкодного доступу маломобільних груп населення до будинків та споруд види цих порушень з посиланням на конкретну норму ДБН.